

Krsta Cicvarić.

Velika Srbija.

Dok su hrvatski rodoljubi, – s malim izuzetkom, – smatrali da se Velika Hrvatska može ostvariti samo u okviru Austrije, dotle su srpski političari, – gotovo bez izuzetaka, – verovali da se Velika Srbija može stvoriti samo po cenu raspada Austrougarske.

Otuda sukob između Srba i Hrvata u pitanju Aneksije: dok su Srbi Aneksiju shvatili kao jedan poraz svoje nacionalne ideje, kao udar za Srpstvo i celo Slovenstvo, dotle su Hrvati ovaj čin austrougarske diplomatije glorifikovali kao jedan uspeh hrvatske nacionalne ideje, kao jedan korak ka ostvarenju Velike Hrvatske, i kao takav, vrlo koristan i sa opšteslovenskog gledišta, pa da bi za Aneksiju pridobio samu Rusiju, tadašnji hrvatski nacionalni ideolog Stjepan Radić otputovao je u Petrograd (posetio je i Moskvu), gde je pokušao da, u smislu svoje aneksionističke ideologije, utiče na rusko javno mnjenje (koje je bilo odlučno protivno Aneksiji).

(Kad je, na osnovu poverljivih izveštaja iz Beča, utvrđeno da je Radić u Rusiju putovao o trošku Balplaca, on je proteran iz Rusije).

Otuda i suprotnost između Srbije i Hrvatske u toku Svetskog rata: dok su se Srbi očajno opirali austrijskoj najezdi i dok su katkad pokušali da pređu austrijsku granicu (polazilo im je za rukom da pređu Drinu i da se približe Sarajevu, a prelazili su i Savu i zauzimali Srem) – dotle su Hrvati, kao austrijski vojnici, s entuzijazmom